

Framtidsplan 2020-2022

För Gnesta kommun

Dokumenttyp
Beslutsinstans
Beslutad
Dokumentansvarig
Diarienummer

Plan
Kommunfullmäktige
2019-12-02
Kommunchef
KS.2019.228

GNESTA
KOMMUN

Innehållsförteckning

Framtidstro grundad i ordning och reda	3
Inledning	4
Fullmäktiges inriktningsmål	4
Planeringsförutsättningar	5
Ekonomiska förutsättningar	6
Finansiella mål	7
Skattesats	7
Prognos skatteintäkter	7
Gnestas ekonomi	7
Driftbudgetramar	8
Investeringsbudget	10
Exploateringsbudget	10
Styrmodell för Gnesta kommun	12
Framtidsplanen	12
Verksamhetsstyrning	12
Ekonomisk styrning	13
Uppföljning av verksamhet och ekonomi	15
Åtgärder vid avvikelser vid budgetuppföljning	16
Intern kontroll	17
Bilaga – Investeringar per nämnd	18

Framtidstro grundad i ordning och reda

Inför 2020 så har vi med oss fem år av samarbete där vi skapat en god grund för både långsiktighet och framtidstro för våra medborgare. Många långsiktiga projekt har sjösatts och nu ser vi framemot att fortsatt höja blicken mot framtiden.

De stora investeringar som kommer vara nödvändiga under kommande år förutsätter att vi har ordning och reda på ekonomin och planeringsprocesserna. Vi ser därför en nödvändighet i att den inbromsning i ekonomin som nu börjar skönjas, hanteras genom att främst fokusera på kommunens kärnverksamheter. Men också på arbetet runt omkring dessa. Vi behöver uppdatera styrdokument och styrkedjor, fokusera på kvaliteten, och lägga en stabil organisatorisk och ekonomisk grund att stå på.

Gnesta kommuns skolor behöver fortsatt utvecklas då skolresultaten ligger på en nivå vi inte är nöjda med. Under 2020 avser vi därför att fortsätta det arbete som inleddes 2019 för en högre måluppfyllelse och bättre resultat i skolan, detta för att ge eleverna bästa förutsättningar att nå så långt som det är möjligt. Då vi vet att pedagogiska förutsättningar, kollegialt lärande och tydliga arbetssätt kopplat till uppföljning är viktiga faktorer för högre resultat avser vi bland annat att fortsätta kompetensväxlingsprocessen, fortsatt fokusera på systematiskt kvalitetsarbete samt att säkerställa en likvärdig skola i hela kommunen.

Det är också av största vikt att vår äldre generation också på lång sikt får en trygg omvårdnad. Därför kommer vi fortsatt fokusera på en god dialog med såväl brukare och anhöriga som med våra pensionärsföreningar och också utforska vilka digitala lösningar som kan främja kvalitet och ett gott liv.

Gnesta kommuns attraktivitet är starkt kopplad till möjligheterna att leva, verka och bo här. Under flera år har samarbetet mellan Gnesta kommun och näringslivet utvecklats, liksom samarbetet med civilsamhället och föreningslivet, och detta avser vi att bygga vidare på ytterligare. Vi avser därför slutföra uppdateringen av näringslivsprogrammet, sjösätta det kulturpolitiska program som är under framtagande samtidigt som vi gör en första analys av vårt idrottspolitiska program som nu har funnits på plats under en tid.

Vi får också förmånen att inviga vår nya sporthall som äntligen kommer att stå klar efter många års väntan. Detta kommer ge föreningslivet viktiga förutsättningar att fortsätta utvecklas.

Kommande konjunktursvängningar och demografisk utveckling kräver både gott ledarskap, kvalitetstänk och ny teknik förenat med en hög budgetdisciplin.

Vi är övertygade om att vi med rätt fokus kommer kunna ta tillvara på de väldigt goda förutsättningar som vår kommun har och att vi på så sätt kommer att kunna möta framtiden med tillförsikt.

Johan Rocklind (S) Anna Ekström (M)

Inledning

Inför varje nytt år beslutas om Framtidsplan med flerårsplan för Gnesta kommun. Framtidsplanen är kommunens samlade styrdokument på kommunövergripande nivå. I planen återfinns kommunfullmäktiges inriktningsmål, finansiella mål, tilldelade ramar samt investeringsbudget och utvalda styrningsprinciper. Här finns också viktiga planeringsförutsättningar med skattesats, befolkningsprognos, exploateringsbudget etc. Dessutom innehåller Framtidsplanen en plan för uppföljning av mål och ekonomi.

Fullmäktiges inriktningsmål

Kommunfullmäktige arbetar också med inriktningsmål som både innefattar nämndspecifika mål och sådana som är gemensamma för alla nämnder. De gemensamma målen skall utgöra ett grundfundament i respektive nämnds arbete.

<p>En attraktiv kommun</p> <p>Som erbjuder goda boendemöjligheter, bra kommunikationer och infrastruktur samt ett brett utbud av fritidsaktiviteter.</p>	<p>En hållbar kommun</p> <p>Som långsiktigt utvecklar goda förutsättningar för människor, miljö och natur.</p>	<p>Service och bemötande</p> <p>Kontakter med Gnesta kommun ska kännetecknas av ett gott bemötande och en professionell service.</p>
<p>En trygg skola med hög måluppfyllelse och starka kunskapsresultat</p> <p>Som ger varje elev lust att lära, samt förutsättningar att lyckas, utvecklas och rustas för vuxenlivet.</p>	<p>En trygg vård och omsorg av hög kvalitet</p> <p>Som utformas i nära samverkan med brukare och personal.</p>	<p>En effektiv organisation</p> <p>Med nya arbetssätt, ett aktivt förbättringsarbete och ny teknik skapas på ett ansvarsfullt sätt en effektivare organisation.</p>
<p>Välmående och växande företag</p> <p>Som bidrar till tillväxt, service och arbetstillfällen.</p>	<p>En god ekonomi</p> <p>God hushållning och planering av resurserna som bidrar till en långsiktigt ekonomisk hållbar utveckling.</p>	<p>En attraktiv arbetsgivare</p> <p>Som förmår attrahera, bibehålla och utveckla kompetens.</p>

Planeringsförutsättningar

Befolkningsutveckling

Under 2018 ökade befolkningen med 218 personer. I år har befolkningen ökat med 105 till och med den 31 september 2019 och antalet kommuninvånare uppgick då till 11 342 personer. Det är en ökning med cirka en procent från och med årsskiftet. Befolkningsökningen beror främst på invandringsöverskott men även inrikes flyttningsöverskott förklarar en stor del av befolkningsökningen.

Enligt den senaste befolkningsprognosen som Statisticon tagit fram på uppdrag av Gnesta kommun (februari 2019) kommer befolkningen att öka med 940 personer eller 8,4 procent mellan 2018 och 2022 (se tabell nedan). Det innebär en ökning i genomsnitt med cirka 188 personer per år.

De som ökar mest i procent enligt befolkningsprognosen är åldersgruppen 10-12 år (+16%) och 80-100 år (+24%). Fördelningen mellan könen kommer att vara fortsatt jämn enligt prognosen förutom den övre pensionsåldern där andelen kvinnor är högre.

Befolkningsprognos för 2018-22

Ålder / År	2018	2019	2020	2021	2022	Förändring 2018-2022
0-5	801	820	837	843	864	8%
6-9	589	625	621	655	660	12%
10-12	434	436	460	469	502	16%
13-15	428	419	450	459	460	7%
16-18	361	398	409	420	414	15%
19-24	594	605	616	628	660	11%
25-44	2 594	2 644	2 706	2 757	2 807	8%
45-64	2 818	2 881	2 909	2 951	2 983	6%
65-79	2 057	2 076	2 130	2 124	2 128	3%
80-100	561	593	609	650	698	24%
Totalt	11 237	11 497	11 747	11 956	12 176	8%

Befolkningsprognosen är gjord för perioden till år 2030 och den pekar på att kommunens befolkning då skulle uppgå till drygt 13 700 personer. Det motsvarar en ökning med cirka 22 procent.

Bostadsbyggande

För att möta befolkningsutvecklingen krävs minst 100 st nya bostäder årligen. För närvarande har kommunen färdiga detaljplaner för cirka 180 bostäder varav cirka 20 i Gnesta tätort. Planer finns för drygt 150 bostäder utanför Gnesta tätort i bland annat Spårbacken i Laxne, Vängsö, Nysätter i Stjärnhov och Aspliden i Björnlunda. Till detta byggs det drygt ett tiotal bostäder i småhus utanför tätorterna på landsbygden.

Nya detaljplaner behöver tas fram för att möta behovet av bostäder. För närvarande pågår planarbete för 150-200 bostäder i Gnesta centrum (Mejerigatan) och 600 bostäder i Vackerby Trädgårdsstad.

Ekonomiska förutsättningar

BNP-tillväxten förväntas bli lägre 2019 än 2018. Även 2020 beräknas svensk BNP-tillväxt bli låg, inte minst på basis av svaga utsikter för svensk export. Som en följd av den låga tillväxten faller resursutnyttjandet ytterligare, sysselsättningen minskar och arbetslösheten stiger 2020. Arbetsmarknadskonjunkturen indikerar mild lågkonjunktur.

KPIF inflationen (KPI med fast ränta) beräknas ligga kvar inom intervallet 1,5-2,0 procent 2020 och i genomsnitt ligga nära Riksbankens mål om 2 procent både 2020 och 2021. Inflationen bedöms därmed inte vika påtagligt när konjunkturen gradvis försvagas.

Vikande konjunktur innebär att arbetade timmar minskar. Effekten på skatteunderlaget 2020 dämpas i viss mån av att löneökningarna blir något högre och budgetpropositionens förslag om förbättrat grundskydd för pensionärer. Därutöver hålls skatteunderlaget tillbaka av att personer som fyllt 65 år får en ytterligare höjning av grundavdragen.

År 2021 beräknas bli ett övergångsår då den prognosticerade milda lågkonjunkturen övergår till att utvecklas i konjunkturrell balans. Detta förutspås även gälla 2022-2023, sysselsättningen ökar åter vilket är det främsta skälet till att skatteunderlagstillväxten tilltar och närmar sig en historiskt genomsnittlig takt.

Befolkningsförändringar ställer höga krav på kommunernas finansiering kommande år. Kostnaderna per invånare för barn, unga och äldre förväntas bli mycket högre än för befolkningen i arbetsför ålder. Det är de äldre och unga som ökar snabbt under den kommande tioårsperioden. Större delen av intäkterna kommer från skatt på arbete och den arbetsföra delen av befolkningen förväntas öka väsentligt långsammare. Kostnadstrycket stiger därmed snabbare än vad intäkterna förväntas göra.

Finansiella mål

Kommunen har följande finansiella mål:

1. Årets resultat ska i genomsnitt vara 1,5 procent av skatter och statsbidrag under innevarande mandatperiod.
2. Verksamheternas nettokostnadsandel med avdrag för jämförelsestörande poster ska uppgå till max 100 procent per år.
3. Soliditeten exklusive ansvarsförbindelsen för pensioner ska uppgå till minst 30 procent.

Skattesats

Skattesatsen är oförändrad för medborgarna. Den kommunala skattesatsen är för 2020 22,12 procent.

Prognos skatteintäkter

Vid beräkning av skatteintäkter för 2019 har den av SKL senast publicerade prognosen använts (2019-10-01). För Framtidsplanen 2020-2022 har SKLs prognos även kompletterats med kommunens egen befolkningsprognos som underlag (ökning av skatteintäkterna enligt SKLs prognos med 7 mkr 2020-2022). Siffrorna nedan speglar SKLs prognos.

2019: 11 203 inv. 1/11 2018	677 411 tkr
2020: 11 308 inv. 1/11 2019	696 884 tkr
2021: 11 405 inv. 1/11 2020	717 429 tkr
2022: 11 496 inv.1/11 2021	741 848 tkr

Gnestas ekonomi

De senaste årens starka resultat förklaras till största delen av ökade skatteintäkter, statsbidrag och stora positiva resultat från finanserna. De goda resultaten är viktiga för att möta framtida utmaningar i och med vikande konjunktur och demografiska utmaningar. Stora investeringar behövs för gator och anläggningar för vatten och avlopp vilket leder till ökade kostnader för avskrivningar. Det planeras också för ett omfattande bostadsbyggande i kommunen som i sin tur medför volymökningar inom förskola, grundskola etc. För en budget i balans och en långsiktigt god ekonomisk utveckling förutsätts att verksamheterna planerar för effektiviseringar i storleksordningen minst 1.5 procent.

Investeringar i infrastruktur och annan kommunal service har ökat de senaste åren. Under tidigare år har kommunen kunnat finansiera investeringar genom de intäkter kommunen har i form av skatter och bidrag. I takt med att investeringar ökar har ett ökat behov av likviditet uppstått och Gnesta kommun har därför från 2016 lånat viss del av finansieringen för expansionen.

Gnesta kommun utför tre gånger per år en långsiktig finansiell analys för att få underlag till att planera den ekonomiska hushållningen i ett längre perspektiv än Framtidsplanen ger (till och med år 2030).

Resultaträkning

(Belopp i tkr)	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022
Verksamhetens intäkter	102 396	104 444	106 533	108 663
Verksamhetens kostnader	-744 867	-785 428	-804 240	-829 937
Avskrivningar	-16 923	-17 423	-17 923	-18 423
Verksamhetens nettokostnader	-659 394	-698 407	-715 630	-739 697
Skatteintäkter	526 406	543 929	559 500	581 047
Generella statsbidrag och utjämning	139 916	159 956	164 930	167 800
Verksamhetens resultat	6 928	5 478	8 800	9 150
Finansiella intäkter	5 500	9 500	9 500	10 500
Finansiella kostnader	-2 428	-4 428	-7 500	-8 500
Resultat före extraordinära poster	10 000	10 550	10 800	11 150
Extraordinära intäkter	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0
Årets resultat	10 000	10 550	10 800	11 150

Driftbudgetramar

Samtliga nämnder kompenseras för löneökningar och hyresökningar. Nedan redovisas större förändringar för respektive nämnd under 2020-2022.

Kommungemensamma poster

Skatteintäkterna ökar med 37,6 mkr mellan 2019 och 2020. Kostnader för pensioner ökar med 2 mkr enligt KPAs prognos per augusti 2019. Avskrivningar ökar med 0,5 mkr utifrån beräknade avslutade investeringar 2019. Finansnettot visar en ökad intäkt om 2 mkr i förhållande till budget 2019.

Kommunstyrelsen

Den största förändringen 2020 för kommunstyrelsen avser hyra för den nya sporthallen med 5,4 mkr. Exploateringsintäkter om 3,3 mkr som fanns i budgeten 2019 beräknas inte falla ut 2020 och lyfts därför bort. Administrationskostnader för Överförmyndariet med 1,0 mkr har flyttats från kommungemensamma poster till kansliet. Därutöver har det budgeterats med ca 2 mkr 2020 för att kunna göra viss förstärkning av stödfunktioner för fortsatt arbete med kvalitetsförbättringar. Reserv är också avsatt inför kommande avtalsrörelse för att kunna korrigera lönebildningen. Därtill har hyresbudgeten ökats på grund av investeringar i ishallen.

Samhällsbyggnadsnämnden

För samhällsbyggnadsnämnden ökar kostnaderna något för drift i och med ökade volymer. Främst avseende Räddningstjänsten med 0,4 mkr.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden får utöver löne- och hyresökningar, en utökad ram i princip till sin helhet beroende på volymökningar i verksamheterna.

Socialnämnden

2020 ökar kostnadsramen för nämnden till största delen på grund av uppräknig avseende volymökningar och placeringar.

Driftbudgetram (tkr)	Budget 2019	Ramförslag 2020	Ramförslag 2021	Ramförslag 2022
Kommungemensamma poster	630 400	667 180	682 150	704 535
Kommunstyrelsen	-69 000	-87 110	-90 000	-92 150
Samhällsbyggnadsnämnden	-29 800	-30 720	-32 120	-35 675
Barn- och utbildningsnämnden	-297 600	-308 970	-314 780	-323 830
Socialnämnden	-224 000	-229 830	-234 450	-241 730
Totalt	10 000	10 550	10 800	11 150

Större förändringar 2021 utgörs förutom uppräknig för löner och hyra, också av ökade kostnader för pensioner, avskrivningar och finanser samt ett markeringsbelopp för del av årshyra för ny brandstation. För 2022 finns i ramförslaget för samhällsbyggnadsnämnden 2 500 tkr avseende uppräknig till årshyra för ny brandstation.

Investeringsbudget

Investeringsvolymen de närmsta tre åren uppgår till cirka 245 mkr. Av dessa avser 100 mkr den skattefinansierade verksamheten. Taxekollektivets investeringar uppgår till cirka 147 mkr som främst avser en omfattande modernisering av vatten- och avloppsnätet.

Investeringar	(tkr)	2020	2021	2022	Totalt
Kommunstyrelsen - skattekollektivet		12 565	9 700	9 700	31 965
Samhällsbyggnadsnämnden		12 160	17 580	20 300	50 040
Barn- och utbildningsnämnden		4 035	2 835	3 000	9 870
Socialnämnden		3 755	1 440	1 040	6 235
Summa investeringar (exkl. taxekollektivet)		32 515	31 555	34 040	98 110
Kommunstyrelsen - taxekollektivet (VA)		34 150	52 950	58 000	145 100
Kommunstyrelsen - taxekollektivet (RH)		300	0	1 500	1 800
Summa investeringar taxekollektivet		34 450	52 950	59 500	146 900
Totala investeringar (inkl. taxekollektivet)		66 965	84 505	93 540	245 010

Exploateringsbudget

Under perioden kommer flera projekt att påbörjas och fullföljas:

Aspliden i Björnlunda

Projektet för Aspliden består av sex villatomter. Fastighetsbildning är genomförd och utbyggnad av vatten och avlopp sker våren 2020. Tomterna bjuds ut till försäljning hösten 2019. Projektet bedöms ge ett visst överskott.

Frösjö Strand

All mark är såld förutom industrimark längs järnvägen som reserveras för framtida brandstation. Studier av området kring Rekal och Sjövillan samt entrén till området från Mariefredsvägen där kommunen köpte en villafastighet 2019 pågår. Kostnader 2020 för eventuellt planarbete för villatomten och intäkt från försäljning av tomten 2021. Projektet som helhet bedöms ge ett visst underskott.

Frönäs gårde

Fastigheterna i området är sålda och byggnation av bostäder på den sista tomten pågår. Slutreglering av kostnader för gatu- och VA-utbyggnad 2020. Projektet bedöms ge ett överskott.

Vackerby trädgårdsstad

Detaljplanearbete pågår med möjlighet till 600 bostäder, varav cirka 300 på kommunens mark. Två exploatörer är knutna till projektet. Möjlig byggstart 2021. Initiala utgifter för detaljplan och förprojektering gata/va.

Vackerby industriområde

Det finns cirka 6 500 kvm detaljplanerad industrimark kvar som reserveras för eventuell framtida utbyggnad av fjärrvärmeverk. Projektet bedöms gå med ett visst överskott.

Norra Frustuna

Projektet Norra Frustuna består av 17 villatomter. Byggstart prel. våren 2020. Kostnader för gatubyggnad och VA. Försäljning av fem till sex tomter per år. Bedöms ge visst överskott.

Sigtunavägen industri

Detaljplan klar 2017. Utgifterna avser fastighetsbildning. Försäljning av två industritomter på sammanlagt 20 000 kvm ger ett överskott.

Sammantaget är bedömningen att kostnaderna överstiger intäkterna för exploateringsverksamheten under perioden 2020-2022. Tabellen är en översiktbild för treårsperioden, för respektive projekt finns intäkter och kostnader före perioden likväl som efter perioden.

(Belopp i tkr)	2020		2021		2022	
	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
Aspliden, Björnlunda	2 100	-2 000	2 100	0	0	0
Frösjö Strand	0	-500	5000	0	0	0
Vackerby trädgårdsstad	0	-1 500	0	-20 000	20 000	-20 000
Frönäs gårde	0	-3 000	0	0	0	0
Vackerby industriområde	0	0	0	0	1 000	0
Norra Frustuna	4 800	-7 000	4 800	0	4 000	0
Industri Sigtunavägen	0	0	3 000	0	3 000	0
Summa	6 900	-14 000	14 900	-20 000	28 000	-20 000
Netto		- 7 100		- 5 100		8 000

Styrmodell för Gnesta kommun

Framtidsplanen

Framtidsplanen antas varje år av kommunfullmäktige för den kommande treårsperioden. Framtidsplanen slår fast kommunfullmäktiges inriktningsmål samt finansiella mål för Gnesta kommun. Dessa inriktningsmål samt nämndernas egna mål anger politiska prioriteringar för vad den kommunala verksamheten ska åstadkomma.

God ekonomisk hushållning innebär för Gnesta kommun att samtliga verksamhetsmål och finansiella mål är kopplade till god ekonomisk hushållning. Framtidsplanen innehåller också förutsättningar som påverkar kommunen (t ex skatteintäkter, ny lagstiftning, bostadsbyggande, exploateringsbudget och befolkningstillväxt) samt ramar och investeringsbudget för nämnderna.

Verksamhetsstyrning

Nämnderna beslutar sedan om sin egen Framtidsplan med både egna mål, där det bedöms ingå i nämndens totala uppdrag, och bidrag till kommunfullmäktiges inriktningsmål. Planen innehåller också en verksamhetsbeskrivning och indikatorer för uppföljning av målen samt en budget per verksamhetsområde.

Verksamheterna/enheterna utgår därefter från nämndmålen och utarbetar aktiviteter för att ange hur de kan bidra till att uppfylla nämndmålen. Dessa samlas i en verksamhetsplan/enhetsplan för respektive verksamhetsområde eller enhet. Den

beskriver vilka aktiviteter som ska genomföras för att uppnå målen samt hur dessa ska genomföras och följas upp. Planen innehåller dessutom de aktiviteter som verksamheten behöver utföra som inte direkt är kopplade till ett mål men som ändå är viktiga för att motsvara krav från lagstiftning och medborgare/brukare.

Verksamhetsplanerna presenteras sedan inför presidierna under första tertialet varje år och inför nämnd i den ordning nämnden beslutar.

För att kunna analysera om kommunen är på rätt väg att uppnå målens avsikter eller om det fordras en ändrad kurs på den inslagna vägen görs bedömning av måluppfyllelsen och uppdrag i delårsrapporten och årsredovisningen samt i löpande information till nämnden i ett av nämnden beslutat flöde.

Utöver Framtidsplanen finns ett antal styrdokument i kommunen som revideras löpande.

Ekonomisk styrning

Driftsbudget

Kommunfullmäktige tilldelar respektive nämnd en nettoram som dessa ansvarar för. Kommunfullmäktige fördelar driftsanslagen (ramar) enligt följande:

Politisk nämnd	Förvaltning
Kommunfullmäktige	Kommungemensamma poster/kommunstyrelseförvaltningen
Kommunstyrelsen	Kommunstyrelseförvaltningen Samhällsbyggnadsförvaltningen
Samhällsbyggnadsnämnden	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Barn- och utbildningsnämnden	Barn- och utbildningsförvaltningen
Socialnämnden	Socialförvaltningen

Nettoramen är fast och får inte överskridas utan kommunfullmäktiges godkännande. Nämnden fördelar i sin tur medel mellan olika verksamhetsområden.

Förvaltningarna arbetar sedan med att periodisera budgeten över året med hänsyn tagen till kända förutsättningar. Det åligger varje enhetschef att ta ansvar för en korrekt fakturahantering i god tid, för att möjliggöra ett gott arbete med kommunens kassaflöde.

Förvaltningarna ska arbeta med inköp enligt de lagar och riktlinjer som föreligger kommunen. Verksamheterna ska planera för att ha effektiva inköp och därmed använda kommunens resurser på bästa möjliga sätt.

Styrning och planering av projekt och investeringar ska prioriteras. Investeringar belastar driftsbudgeten med kostnader i form av avskrivningar under de antal år de bedöms nyttjas i verksamheterna. Därtill kommer finansiella kostnader i de fall investeringarna föranleder lån för kommunen. För att kunna prognosticera

kommunens kassaflöden, lånebehov och möjliggöra planerade finanser på central nivå behöver även verksamheterna ha kontroll över större betalningsflöden.

Den tilldelade budgeten behöver också kommuniceras och förankras i organisationen så att de ekonomiska förutsättningarna är tydliga för varje medarbetare.

Omdisponering inom driftbudgeten

- Omdisponeringar **mellan olika nämnder** med belopp upp till 500 tkr beslutas av kommunstyrelsen och belopp över 500 tkr beslutas av kommunfullmäktige. (Beloppsgränserna avser per gång)
- Omdisponeringar **mellan verksamhetsområden** inom nämndens nettoram beslutas av respektive nämnd/utskott och redovisas med konsekvensbeskrivning och finansiering till nämnden. Omdisponeringar av principiell beskaffenhet eller större vikt ska dock beslutas av kommunfullmäktige.
- Omfördelning av lönedel efter årlig lönerevision kan göras av kommunstyrelsen.

Stor restriktivitet ska råda avseende omdisponeringar då det försämrar möjligheter att följa upp budgetansvar och kostnadsutveckling.

Finansieringsprincip

Samtliga beslut om intäkts-/kostnadsförändringar i samtliga nämnder ska vara finansierade. Det ska alltså finnas budgetmedel anslagna. Om det undantagsvis uppstår behov av t ex kostnadsökningar ska ett beslut tas av kommunfullmäktige och kommunens egna kapital användas.

Taxor och avgifter

Uppräkning av taxor och avgifter ska ske på ett sådant sätt att avgiften/taxan följer kostnadsutvecklingen inom verksamheten. Nivån på avgifter/taxor ska ses över årligen. Eventuella förändringar av avgifter/taxor ska beslutas av ansvarig nämnd och kommunfullmäktige. För vissa taxor har fullmäktige beslutat om en årlig indexuppräkning och då sker inget politiskt beslut.

Investeringar

I Framtidsplanen ska en investeringsbudget per nämnd upprättas. Investeringsbudgeten ska omfatta tre år. Under innevarande budgetår ska samtliga investeringar som beslutats i Framtidsplanen för budgetåret skrivas fram till respektive nämnd inför ianspråktagande och investeringar överstigande 500 tkr även vidare till kommunstyrelsen. Investeringsärendet innehållande förstudie, ekonomisk kalkyl och konsekvensbeskrivning presenteras för presidiet. Om ärendet godkänns görs framskrivning till nämnd och i förekommande fall till kommunstyrelsen.

Om beslut om ianspråktagande av investeringsmedel saknas vid årets slut förfaller dessa för användning vid årsskiftet.

Självfinansiering av investeringar innebär att ingen upplåning behöver göras. Under olika perioder kan finnas behov av satsningar som kan föranleda att

investeringsvolymen leder till upplåning. Omfattningen på investeringsbudgeten får heller inte ligga på en så låg nivå att det leder till kapitalförslitning på kommunens byggnader och anläggningar. Investeringar för den avgiftsfinansierade verksamheten ska kopplas till det ekonomiska utrymme som taxan medger.

Omdisponeringar inom investeringsbudgeten

Omdisponeringar inom en nämnd

- Omdisponeringar av investeringsanslag upp till 500 tkr beslutas av respektive nämnd.
- Omdisponeringar av investeringsanslag över 500 tkr och upp till 2,0 mkr beslutas av kommunstyrelsen.
- Omdisponeringar av belopp över 2,0 mkr beslutas av kommunfullmäktige. (Beloppsgränserna avser per gång)

Omdisponeringar mellan olika nämnder

- Omdisponeringar med belopp upp till 500 tkr beslutas av kommunstyrelsen och belopp över 500 tkr beslutas av kommunfullmäktige. (Beloppsgränserna avser per gång)

Omdisponeringar mellan investeringsbudget och exploateringsbudget

- Omdisponeringar med belopp upp till 500 tkr beslutas av kommunstyrelsen och belopp över 500 tkr beslutas av kommunfullmäktige. (Beloppsgränserna avser per gång)

Exploatering

I Framtidsplanen ska en exploateringsbudget för den närmaste treårsperioden upprättas. Exploateringsbudgeten ska visa samtliga pågående och planerade exploateringsområden samt redovisa kommande intäkter och kostnader.

Uppföljning av verksamhet och ekonomi

Verksamhetsuppföljning

Uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål sker i delårsrapporten och i årsredovisningen och bildar tillsammans med jämförelser av kvalitet/ekonomi och volymuppgifter ett viktigt underlag för eventuella revideringar inför nästa planeringsperiod.

Bedömningen om övriga delar i det kommunala uppdraget utförs på ett tillfredsställande sätt görs bland annat genom årsredovisning, muntliga/skriftliga

redovisningar i nämnder och fullmäktige samt deltagande i ett jämförelsenätverk med andra kommuner (Kommunens kvalitet i korthet).

Ekonomiuppföljning

Samtliga nämnder ska upprätta budgetuppföljning med prognos för helåret efter samtliga månader med undantag för januari och juni. Uppföljning till kommunstyrelsen sker per tertial. Delårsbokslut (augusti månad) och årsredovisning (december månad) redovisas för kommunfullmäktige. Uppföljning av investeringar till nämnderna och kommunstyrelsen ska ske efter april, augusti och december månad.

Gnesta kommunkoncern ska redovisa sin verksamhet och ekonomi efter augusti (delårsrapport) och december månad (årsredovisning).

Den slutgiltiga avstämningen av Framtidsplanen med mål och budget sker i årsredovisningen. Årsredovisningen är en beskrivning av processen från ord till handling, från inriktningen i framtidsplanen till hur det faktiskt blev.

Årsredovisningen behandlas av kommunfullmäktige i april.

Uppföljning av kommunfullmäktiges verksamhetsmål och finansiella mål samt utvärdering av de fyra aspekterna resultat, kapacitet, risk och kontroll i den finansiella analysen visar om Gnesta kommun har en god ekonomisk hushållning.

Åtgärder vid avvikelser vid budgetuppföljning

Driftbudget

Så snart en avvikelse befaras eller har konstaterats är nämnden skyldig att vidta åtgärder inom ramen för sina befogenheter så att budget kan hållas. Detta innebär att förvaltningen samtidigt som det befarade underskottet redovisas för nämnden ska ge förslag till hantering av underskottet. Vid större underskott ska redovisningen för åtgärder för budget i balans göras vid nästkommande nämndsammanträde.

Redovisningen av större underskott och dess åtgärder sker i samarbete med förvaltningsekonom, ekonomichef och kommunchef. Se även avsnitt för Omdisponering inom driftbudget samt Finansieringsprincip. Skriftlig återkoppling ska även ske till det kommunstyrelsesammanträde som ligger närmast efter i tid.

Investeringsbudget

Nämnderna ska månatligen följa de investeringar som påverkar nämndens verksamhet och ekonomi påtagligt (både egna investeringar och investeringar som administreras av Gnesta Förvaltnings AB). Vid avvikelse om 10 procent, eller om betydande förskjutningar i genomförandet kan befaras ska förhållandet anmälas till ansvarig nämnd och kommunstyrelsen på nästkommande sammanträde.

Intern kontroll

Av kommunallagen framgår att varje nämnd inom sitt område ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämnden ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten i övrigt bedrivs på ett tillfredställande sätt.

Den interna kontrollen handlar om att säkerställa:

- att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv, det vill säga god ekonomisk hushållning
- att informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig
- att kommunens styrdokument följs
- att möjliga risker inringas, bedöms och förebyggs

Nämnderna ska från och med 2019 i sina Framtidsplaner inrymma årliga internkontrollplaner som utgörs av 1-3 prioriterade och nämndspecifika risker/kontrollområden som framkommer utifrån väsentlighets- och riskanalyser. Den löpande kontrollen, eller tillämpningen av den interna kontrollplanen, genomförs i verksamheterna. Utvärdering görs i samband med att nämnderna godkänner respektive årsredovisning.

Följande områden är fastställda övergripande riskområden för kommunen som helhet:

1. **Ekonomistyrning**
2. **Arbetsmiljö**
3. **Krisberedskap**

Bilaga – Investeringar per nämnd

Kommunstyrelsen - skattekollektivet (tkr)	2020	2021	2022
Kommunchefen			
Verksamhetsanpassning i lokaler	500	500	500
Ekonomienheten			
Spendanalyssystem - Upphandling	50		
HR-enheten			
IT-baserat chefsstöd	100		
IT-enheten			
Fritt WiFi	450	150	200
Utbyggnad av förvaltningsnät	500	500	500
Utbyggnad av fiber till Trosa kommun	2 500		
Serverar och kommunikationsutrustning	650	650	1 500
Generella IT-investeringar (nätverk och övervakning)	500	500	500
Förnyelse datorpark (1/3 av administrativa PC-arbetsplatser)	1 500	1 500	1 500
Införandeprojekt	2 000	2 500	2 500
Integrationer	500	500	500
Kansli och nämndservice			
Uppgradering av ärendessystem	500		
Kommunikation och samverkan			
Nytt och utvecklat intranät	200	200	
Upprustning bad- och idrottsplatser samt friluftsområde	1 300	200	
Bibliotek	140		
Klämmingsbergsbadet	500	2 500	2 000
Elektron	100		
Utbyte av biostolar Elektron	575		
Summa investeringar	12 565	9 700	9 700

Kommunstyrelsen - taxekollektivet - VA-verksamheten (tkr)	2020	2021	2022
Utbyte/renovering av vatten- och avloppsledningar	13 000	14 000	14 000
Nytt reningsverk alternativt koppling till Himmerfjärdsverket		7 000	10 000
Nytt vattenverk	5 000	10 000	15 000
Ledningsnätsförstärkningar mot norra Gnesta	2 500	15 000	15 000
Reservkraft, vattenverk	1 000	1 000	1 000
Reservkraft, pumpstationer	500	500	350
Övervakning/hanteringssystem	750	750	750
Fordonspark		700	1 400
Stjärnhovs vattenverk: renovering byggnad, ombyggnad med mera	4 500		
Björnlunda lågreservoar: utbyte av rörgalleri	150		
Gnesta vattenverk: optimering befintligt verk	500	2 500	
Gnesta vattenverk - sandåterinfiltration	4 600		
Björnlunda vattenverk: nya råvattenpumpar, renovering råvattenbrunn		1 000	
Stjärnhovs avloppsreningsverk: nytt tak, nya mannluckor med mera	300		
Björnlunda avloppsreningsverk: ny reglering av polymerflöde, ventil/pumpbyten	250		
Gnesta avloppsreningsverk: renovering av bassänger, ventil/pumpbyten med mera	500		
Lundkvist avloppspumpstation i Gnesta: installation av räcke vid pumpgrop	100		
Tillbehör entreprenadmaskiner och småmaskiner, spontsystem till ledningsschakt	500	500	500
Summa investeringar	34 150	52 950	58 000
Kommunstyrelsen - taxekollektivet - Renhållningen (tkr)	2020	2021	2022
Staket/fallskydd sorteringsrampen	300		
Långsiktig nivå			1 500
Summa investeringar	300	0	1 500

Samhällsbyggnadsnämnden (tkr)	2020	2021	2022
Uppsnygning i yttertätorter	600	300	300
Enkelt avhjälpna hinder	200		200
Gång- och cykelvägar	800	7 950	
Parkeringar och infarter			2 000
Fordonspark	2 660	2 280	3 600
Belysning projektering	350	300	
Barmarksunderhåll	2 500	2 500	2 000
Beläggingsprogram	3 000	3 000	1 000
Renovering av lekplatser	1 000	1 000	
Byte av belysningsarmatur och stolpar	250	250	200
Rallarkajen	800		
Rivning av Rekal			3 000
Långsiktig nivå			8 000
Summa investeringar	12 160	17 580	20 300

Barn- och utbildningsnämnden (tkr)	2020	2021	2022
Förskolan			
Nytt material för giftfri förskola	50		
Verksamhetsmöbler	200	200	
Pedagogisk utemiljö	200	100	
Investeringar för miljöförbättringar	100	100	
Datorer/Läsplattor och digital utrustning	100	100	
Grundskolan			
Komtek	300	100	
Möbler i arbetsrum, skolmatsal och klassrum	900	900	
Maskiner/möbler slöjdsal	100	100	
Pedagogiska datorer/läsplattor	900	450	
Pedagogisk utemiljö	300	150	
Digital klassrumsutrustning (ej datorer/läsplattor)	500	300	
Kulturskolan			
Inredning Kulturskolan	50	50	
Instrument och inventarier	90	90	
Fritidsgård			
IT-utrustning	50	50	
Kostenheten			
Köksutrustning	195	145	
Övergripande			
Långsiktig nivå			3 000
Summa investeringar	4 035	2 835	3 000

Socialnämnden (tkr)	2020	2021	2022
Gemensam verksamhet			
Digitalisering i verksamheterna	500	500	500
Kontorsutrustning	100	200	200
Journalssystem	2 000		
Projektledning av implementering nytt journalssystem	500		
Inventarier i förvaltning	200	200	
Sängar och madrasser		400	200
Projektörer Vuxenutbildningen	40	40	
Förvaltningsservice (oljeavskiljare)	50		40
Äldreboende och hemtjänst			
Larm	100	100	
Reinvesteringar			100
Nyckelskåp Björnlunda	115		
Nytt serviceboende LSS	150		
Summa investeringar	3 755	1 440	1 040